

वा० रा०

॥ २३ ॥

॥ १५ ॥ व्यसनैः कामव्यसनैरभिभूतः ॥ अमित्रप्रतिमैः शत्रुतुल्यैः राक्षसनाशनार्थं राक्षसकुलनाशनिमित्तमन्वास्यते सेव्यते ॥ १६ ॥ अनंतभोगेन अपरिच्छिन्नदेहबलेन ॥ परिक्षिप्तं पाशेनैववेष्टितं ॥ रघुनाथेन वैरकरणं महासर्पवेष्टनमिवेतिनिदर्शनालंकारोन्नयन्यः ॥ १७ ॥ यावदितिवाक्यालंकारे ॥ केशग्रहणात् केशग्रहणपर्यंतमप्यनुचितंकृत्वा निगृह्य राजारक्षितव्यः ॥ भूतैर्गृहीतः पुमांस्तदाप्नैरिव ॥ १८ ॥ सुवारिणा सुचरित्ररूपवारिमता राघवसागरेण प्रच्छाद्यमानोनिमज्जमानः पुनश्च का

देवांतकोवापिनरांतकोवातथातिकायोतिरथोमहात्मा ॥ अकंपनश्चापिसमानसारः स्थातुं न शक्तायुधिराघवस्य ॥ १५ ॥ अयंचरा जाव्यसनाभिभूतो मित्रैरमित्रप्रतिमैर्भवद्भिः ॥ अन्वास्यते राक्षसनाशनार्थं तीक्ष्णः प्रकृत्या त्वसमीक्ष्यकारी ॥ १६ ॥ अनंतभोगेन सहस्रमूर्धनागेन भीमेन महाबलेन ॥ बलात्परिक्षिप्तमिमं भवं तोराजानमुत्क्षिप्य विमोचयंतु ॥ १७ ॥ यावदिकेशग्रहणात्सुहृद्भिः समेत्य सर्वैः परिपूर्णकामैः ॥ निगृह्य राजापरिरक्षितव्यो भूतैर्यथाभीमबलैर्गृहीतः ॥ १८ ॥ सुवारिणाराघवसागरेण प्रच्छाद्यमानस्तरसाभवद्भिः ॥ युक्तस्त्वयंतारयितुं समेत्य काकुत्स्थपातालमुखे पतन्सः ॥ १९ ॥ इदं पुरस्यास्य सराक्षसस्य राज्ञश्च पथ्यं स सुहृज्जनस्य ॥ सम्यग्धिवाक्यं स्वमतं ब्रवीमिनरेन्द्रपुत्राय ददातु मैथिलीं ॥ २० ॥ परस्य वीर्यं स्वबलं च बुध्वा स्थानं क्षयं चैव तथैव वदति ॥ तथा स्वपक्षेऽप्यनुमृश्य बुद्ध्या वदेत्क्षमं स्वामिहितं समं त्रीं ॥ २१ ॥ इत्यार्षे श्रीमद्रामायणे वा० यु० चतुर्दशः सर्गः ॥ १४ ॥ ॥ ७३ ॥ ॥ ७३ ॥ बृहस्पतेस्तुल्यमतेर्वचस्तन्निशम्य यत्नेन विभीषणस्य ॥ ततो महात्मा वचनं बभाषे तत्रेन्द्रजिन्नैर्ऋतयूथमुख्यः ॥ १ ॥ कुत्स्थरूपपातालमुखे पतन् सोऽयं राजा भवद्भिः समेत्य तारयितुं युक्तः ॥ १९ ॥ मैथिलीं रावण इति शेषः ॥ २० ॥ स्थानं बलादेर्यथा पूर्वमुपचयापचयराहित्येन स्थितिः ॥ तदपेक्षयापचयः क्षयः ॥ तत उपचयो वृद्धिः ॥ प्रकृते हि परस्य वानरसहायतया संपत्त्युपचयो वर्तते अस्माकं तु खरनाशलांकादाहादिकृतोऽपचयः एतत्सर्वं बुद्ध्यानुमृश्य स्वामिहितं वदेत्समं त्रीं न यूयमित्यर्थः ॥ २१ ॥ अपारमानः ॥ कतकस्तु ॥ १३ ॥ इति रामाभि० चतुर्दशः सर्गः ॥ १४ ॥ ॥ ७३ ॥ ॥ ७३ ॥ बृहस्पतेर्गुरुणेत्यर्थः ॥ यत्नेन निशम्य दुःखेन श्रुत्वा महात्मा महामनाः ॥ १ ॥

यु० का०

॥ २३ ॥